

Analiza

Форум средњих стручних школа
Трг Николе Пашића 7/II, Београд
Тел/факс (011) 339-82-93
е-mail: forumsssb@ptt.rs
Београд

ШТРАЈК У ПРОСВЕТИ - АНАЛИЗА

Да ли је или није штрајк у просвети добро вођен?

Четири репрезентативна синдиката у августу 2018. године донели су одлуку о протесту испред Министарства просвете, Министарства државне управе и локалне самоуправе и Владе Србије јер су одлуком ових институција просветни радници омаловажени и деградирани. Док су остали носиоци делатности из области здравства, социјале и

културе приликом одређивања платних група и разреда ради регулисања висина зарада смештени у девету плату групу, што аутоматски значи и већу плату, просветари су, као да су губави, смештени у осму платну групу, па самим тим је за њих предвиђена и мања зарада иако имају исти степен образовања као и запослени у здравству, социјали и култури. На том протесту је било око 1.000 људи, па поменута министарства и Влада нису озбиљно схватили просветаре. Због тога је донета одлука о ступању у штрајк 03. 09., 11.09. и 19.09. у законским оквирима односно смањењем трајања часова на 30 минута. Да би се од 24.09. ступило у свакодневни штрајк.

За успешно организовање штрајка, како би он успео, треба водити рачуна:

Да постоји јака синдикална организација

Да организација има одређене залихе новца

Да постоји одлука већине радника да се иде у штрајк

Да синдикалне организације – штрајкачки одбори по школама спрече појаву штрајкбрехера

Да штрајк може да угрози Владу, јавни ред и мир, па и нормалан живот у земљи

Да ли су четири репрезентативна синдиката поштовала ова правила о успешном организовању штрајка просудите сами.

Може се рећи да је један синдикат (УСПРС) водио штрајк док су се остали прикључивали.

Да би штрајк успео, неке није довољно само применити ове видове протеста, већ је неопходно радикализовати протесте. То подразумева утицај на свакодневни живот грађана блокадом значајних саобраћајница, дељењем флајера, анимирањем што већег броја људи и из других области друштвеног живота. Другим речима, треба формирати тим за организацију штрајка који је способан то да ради и који ће подстаћи све запослене у једној грани да протестују и на тај начин се изборе за своја права.

Неопходно је и формирати синдикално-информативни центар који ће обавештавати штрајкаче о раду, акцијама, току преговора и наредним корацима за штрајкаче.

Често се дешава да штрајк не успе јер велики број чланова сматра да синдикалне вође флертују са влашћу ради личних интереса. Велики број неуспешних штрајкова као они из 2011. и 2015. Када је радницима одузет велики део лично дохотка довео је до апатије код оних који би требало да штрајкују. Осим тога присутан је и страх од губитка посла јер је скоро 30.000 људи запослено на одређено радно време.

МАЛО СТАТИСТИКЕ

Због свега наведеног установљено је да је поверење у синдикате у Србији 10% и претпоследња смо земља у Европи испред Бугарске где је поверење 8% У Србији се, по свему судећи, најбоље организују они без диплома. Највећу стопа синдикализованости је код неквалификованих и полу квалификованих радника (37 одсто) и међу средње образованим службеницима (36 одсто), потом код техничара (34 одсто). За њима следе високообразовани (29 одсто) и квалификовани и висококвалификовани радници (28 одсто). Ипак, без обзира на радно искуство и образовање, многи заправо не знају шта ту траже.

Сваки осми члан синдиката потпуно је необавештен о активностима сопствене организације. А има их и који знају шта се ради, али не верују у промене и свој утицај.

Позитиван однос према синдикатима више имају жене него мушкарци и заступљеније су у чланству од њихових колега. С друге стране, очекивања од синдиката обрнуто су сразмерна са годиштем. Млађи људи нерадо се одазивају позиву да се упишу у неку организацију, док поверење у синдикате расте са годинама, па су најбројнији чланови у петој деценији живота. Када радник не верује организацији коју је сам изабрао и у коју је добровољно ушао, онда заправо не верује ни сам себи.

Интересантан је податак да је синдикално организовање и законска обустава рада успешнија у мањим срединама попут Ивањице, Чачка, Врања, Краљева, Крагујевца и других градова, него у већим центрима као што су Београд, Нови Сад, Ниш. Због тога је неопходно урадити анализу и видети како приволети људе у Београду, нарочито Новом Саду да се организују и да уколико су чланови синдиката поштују одлуке централе.

У Београду,
11. 10. 2018. год.

С Поштовањем,
Милорад Антић-Председник ФССШБ

